

Stockholms
stad

Rapport om hemlöshet i Spånga -Tensta 2015

stockholm.se

Rapport om hemlöshet i Spånga -Tensta
Juli 2015

Utgivningsdatum: [Fyll i här]

Utgivare: Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning

Kontaktperson: Carina Cronwall

Sammanfattning

I maj 2015 gav stadsdelsnämnden i Spånga-Tensta stadsdelsförvaltningen i uppdrag att sammanställa uppgifter om hur hemlösheten ser ut i stadsdelen och vilka som tillhör målgruppen. Rapporten innehåller en sammanställning av de uppgifter som rör Spånga-Tensta i stadens kartläggning av hemlösa från den 25 september 2014 och jämförelser mellan stadsdelens och stadens resultat. Många familjer i stadsdelen har otrygga boendeförhållanden utan att vara akut hemlösa. Därefter följer en redogörelse för förvaltningens arbete mot hemlöshet. Många barnfamiljer har bott på vandrahem eller hotell under mycket lång tid. Från hösten 2015 kommer enheten att börja använda insatsen jourlägenhet till familjer som annars riskera att bli långvarigt boende på hotell eller vandrarhem. Många av de vuxna missbrukare som är aktuella hos ALL-teamet är hemlösa. Bistånd till boendeinsatser är en del av rehabiliteringen och beviljas som ett led i det sociala stödet till vuxna missbrukare. Hemlöshet och otrygga boendeförhållanden är vanligt förekommande för de familjer som utreds på Enheten för barn och ungdom. Det är ett stort problem som ofta gör det svårt att planera för fungerande insatser då familjen är helt upptagen med att försöka ordna bostad. Beställarenheten för äldre och funktionsnedsättning stöter då och då på hemlösa personer som söker bistånd inom enheten. Under första halvåret har Kronofogdemyndigheten genomfört 9 avhysningar från bostadslägenheter i stadsdelen. Förvaltningens vräkningsförebyggande arbete är under utveckling.

Innehåll

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Bakgrund	5
Stadens kartläggning av hemlösa 2014	5
Kartläggningen ur stadsdelens perspektiv	5
Jämförelser mellan stadsdelen och staden	7
Styrdokument i staden	8
Förvaltningens arbete mot hemlöshet	8
Enheten för ekonomiskt bistånd	10
<i>Bogruppen inom enheten för ekonomiskt bistånd</i>	11
Enheten för beroendevård och socialpsykiatri	12
<i>Vuxna missbrukare</i>	12
<i>Socialpsykiatri</i>	13
Enheten för barn och ungdom och Familjestödsenheten	13
Avdelningen för äldre och funktionshinder	14
Avhysningar från bostadslägenheter och vråkningsförebyggande arbete	14

Bakgrund

I maj 2015 gav stadsdelsnämnden i Spånga-Tensta stadsdelsförvaltningen i uppdrag att sammanställa uppgifter om hur hemlösheten ser ut i stadsdelen och vilka som tillhör målgruppen. Under juli och augusti 2015 har verksamhetscontroller vid Strategiska staben med stöd av medarbetare inom avdelningen för Individ och familj tagit fram denna rapport.

Stadens kartläggning av hemlösa 2014

Sedan 2004 genomför staden en strukturerad kartläggning vart annat år som beskriver hemlöshetssituationen i staden under ett dygn. Rapporten publicerades i mars 2015. Mätningen omfattar personer från 20 år och äldre som under dygnet den 25-26 september 2014 var aktuella för ansökan, utredning eller insats inom stadens socialtjänst, hade kontakt med socialförvaltningens uppsökarenhet, berörda landstingsenheter eller någon frivilligorganisation med ekonomiskt stöd från staden eller privat entreprenör på uppdrag av staden.

Staden använder följande definition för hemlöshet:

- En hemlös är en person som saknar egen eller förhyrd bostad och som inte bor i något stadigvarande inneboendeförhållande samt är hänvisad till tillfälliga boendeanternativ eller är uteliggare.
- Till de hemlösa räknas personer som bor på institutioner, träningslägenheter eller härbärgen och som inte har någon bostad ordnad vid en eventuell utskrivning.
- Till de hemlösa räknas också personer som tillfälligt bor hos olika kamrater eller bekanta (max 3 månader).

Däremot räknas inte personer som bor i andra hand eller hos någon anhörig som hemlösa. Inte heller personer som bor i en försökslägenhet räknas som hemlösa.

2014 års kartläggning redovisar 2651 hemlösa personer i staden, vilket är en minskning med 215 individer jämfört med räkningen som genomfördes år 2012.

Kartläggningen ur stadsdelens perspektiv

Här nedan följer en sammanställning av de uppgifter i kartläggningen som beskriver situationen för de hemlösa som

rapporteras från Spånga- Tensta stadsdel. Stadens kartläggning redovisar inte barn eller föräldraskap bland hemlösa på stadsdelsnivå.

Antal hemlösa personer, Spånga-Tensta 2004-2014

2014	2012	2010	2008	2006	2004
174	165	157	138	169	160

Antal hemlösa personer, Spånga-Tensta efter kön 25/9 2014

Man	Kvinna	Ej svar	Totalt
121	51	2	174

Antalet hemlösa personer 25/9 2014 fördelat på inrapporterade enheter från Spånga-Tensta

Socialpsyk.	Ekonomiskt bist.	Vuxen/missbruk	Övrig enhet	Svar ej reg.
7	56	95	3	13

Antalet hemlösa, Spånga-Tensta i en mer stadigvarande boendesituation 25/9 2014

Häkte, fängelse, sjukhus, LVM-institution eller liknade*	6
Behandlingshem	3
HVB inom socialpsykiatri	8
HVB inom missbruk	4
Träningslägenhet	27
Stödboende (ej soc psyk inom valfrihet)	17
Omvårdnadsboende	5
Lågtröskelboende	10
Familjehem	2
Referensboende	6
Genomgångsbostad via SHIS	1
Kollektivboende	1
Totalt	90

* Häkte, fängelse, sjukhus eller liknande räknas av Staden som en stadigvarande boendesituation då det i hemlöshetsprogrammet anses att personer som befinner sig i dessa situationer, efter ansökan ska beviljas ett boende som varar i minst sex månader.

Antalet personer, Spånga-Tensta i en akut boendesituation 25/9
2014

Akutboende- nattlogi (härbärke)	7
Akutboende/Planeringsboende- dygnet runt	7
Camping	16
Vandrarhem	12
Hotell	20
Tillfälligt, kontraktslöst boende hos vän/släkting/bekant	16
Sover ute	1
Totalt	79

Jämförelser mellan stadsdelen och staden

I stadens kartläggning den 25 september 2014 kan man se att de hemlösa som är knutna till stadsdelsförvaltningen inte har minskat på samma sätt som i staden i stort. Antalet har ökat med 9 personer sedan mätningen 2012 och med 17 personer sedan mätningen 2010. Andelen av stadens hemlösa som tillhör Spånga-Tensta har också ökat succesivt sedan 2010. Andelen hemlösa kvinnor i stadsdelen motsvarar andelen hemlösa kvinnor i staden.

Fördelningen mellan rapporterade enheters andel av det totala antalet hemlösa skiljer sig beträffande stadsdelen i förhållande till staden. I stadsdelen rapporteras fler hemlösa från ekonomiskt bistånd och från vuxen/missbruk och färre från socialpsykiatri.

Av de hemlösa i stadsdelen befanns sig 52 % i mer stadigvarande boendeformer, mot stadens 59 %. 45 % av de hemlösa i stadsdelen hade mer tillfälliga eller akuta boendelösningar. Motsvarande för staden var 30 %. Stadsdelen hade markant fler hemlösa boende på camping, vandrahem och hotell än staden i stort; 28 % respektive 11 %.

Ett stort problem i stadsdelen som inte kommer fram i stadens kartläggning av hemlösa är att många familjer i stadsdelen har otrygga boendeförhållanden. Det är vanligt att familjer bor i andra hand eller bor som inneboende hos andra. Trångboddheten är utbredd. Det finns svårigheter att komma in på bostadsmarknaden då kötiden till bostadsförmedlingen är lång. Låga inkomster kan också vara ett problem då man inte blir accepterad som hyresgäst hos alla hyresvärdar.

Styrdokument i staden

På uppdrag från kommunfullmäktige styrs Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings arbete mot hemlöshet av ”*Stockholms stads program mot hemlöshet, 2014-2019*” och de riktlinjer som gäller inom respektive verksamhetsområde. Socialnämnden antog i maj 2015 ”*Genomförandeplan för Stockholms stads program mot hemlöshet, 2014-2019*” med delmål och indikatorer för stadens och förvaltningarnas arbete mot hemlöshet.

Nedan följer stadens övergripande mål för hemlöshetsarbetet.

- Att stadens vräkningsförebyggande arbete ska intensifieras
- Att antalet personer i hemlöshet ska minska
- Att antalet hemlösa personer i stadigvarande boendeslösningar ska öka
- Att verka för att antalet hemlösa personer i sysselsättning ökar
- Att barnperspektivet alltid ska beaktas i stadens arbete med hemlöshet

Programmet lyfter fram följande prioriterade målgrupper:

- Akut hemlösa
- Långvarigt hemlösa
- Barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden
- Hemlösa personer med komplex problematik i form av missbruk- och fysisk och/eller psykisk ohälsa
- Unga vuxna hemlösa eller i riskzon att bli hemlösa
- Äldre hemlösa

Förvaltningens arbete vägleds av barnkonventionens intention om att barnens behov ska sättas i första rummet och därför prioriteras insatser till hemlösa barnfamiljer.

Förvaltningens arbete mot hemlöshet

Alla enheter inom avdelningen för Individ och familj samt Beställarenheten för äldre och funktionsnedsättning kommer i kontakt med hemlösa personer och familjer. Inom de flesta verksamhetsområden finns insatser som omfattar olika typer av boenden men som i första hand inte är riktade till att avhjälpa hemlöshet.

Förvaltningen samarbetar med Stiftelsen hotellhem i Stockholm (SHIS). SHIS är Stockholms stads bostadssociala resurs med uppdraget att tillhandahålla bostäder för stockholmare som av olika sociala och/eller ekonomiska skäl inte kan få en egen lägenhet på den ordinarie bostadsmarknaden.

SHIS tillhandahåller inga förstahandskontrakt, utan boendetiden är begränsad. Hyresgästerna ska så snart det är möjligt ska komma vidare i sin boendekarriär. Förvaltningen remitterar numera bostadslösa barnfamiljer som är aktuella inom individ och familjeomsorgen till SHIS.

Förvaltningen använder insatsen tränings- och försökslägenheter till personer som befinner sig i någon typ av rehabilitering.

Antal tränings- och försökslägenheter juli 2015

Enhet	Antal träningslägenheter	Antal försökslägenheter
ALL-teamet	17	10*
Soc psyk	3	5
Familjeresurs	11	1
Totalt	32	16

*varav 2 genom Bostad Först

Förvaltningen har uppmärksammat att, utifrån bostadssituationen i staden i stort och stadsdelen i synnerhet, det har varit svårt att leva upp till Hemlöshetsstrategins mål om att kunna erbjuda varaktiga lösningar för olika klientgrupper. Många barnfamiljer har bott på vandrahem eller hotell under mycket lång tid. Mot bakgrund av detta tillsattes en bostadssamordnare under hösten 2014.

I en intern översyn i januari 2015 av bostadsfrågor och hemlöshetsproblematik lyfte Bosamordnaren fram följande strategiska områden:

- Behov av ett bo-råd med alla enhetschefer för samsyn kring försöks och träningslägenheter.
- Fler försöks och träningslägenheter.
- Behov av jourlägenheter för familjer som har kontakt med IoF
- Eget boende för personer som är placerade på grund av sitt alkoholmissbruk.
- Bo-skola
- En samlad kontaktperson för hyresvärdar
- Stärka samarbetet med Bo-torget för unga vuxna
- Vräkningsförebyggande insatser

Under 2015 kommer förvaltningen att börja använda insatsen jourlägenhet till familjer som har försörjningsstöd och som riskerar att bli långvarigt boende på hotell eller vandrarhem. Insatsen kombineras med stöd i bostadssökande och täta uppföljningar.

Under hösten 2015 kommer avdelningen för Individ och familj att arbeta vidare med en strategisk plan för arbetet mot hemlöshet. Till grund för planen ligger stadens krav utifrån Hemlöshetsstrategin, bosamordnarens kartläggning och innehållet i denna rapport. Målet är att enskilda och familjer ska få råd och stöd så att de själva kan tillgodose sitt behov av bostad.

Uppdraget gäller att ge rådgivning och stöd till enskilda och familjer som riskerar att bli bostadslösa eller redan lever i hemlöshet. En viktig komponent är rådgivningen i bostadsfrågor som ska vara tillgänglig för hela befolkningen i stadsdelen. Medarbetare från avdelningen Individ och familj ska finnas tillgängliga på Medborgarkontoret. Uppsökande arbete riktat till enskilda och familjer som riskerar att vräkas från sina bostäder intensifieras. Motagningsfunktionen har en strategiskt viktig roll i arbetet med att ta emot de personer som vänder sig till förvaltningen med sina bostadsproblem. Personer som kan tillhöra målgrupperna för missbruksvård, äldreomsorg, funktionshinder eller socialpsykiatri får information om vart de kan vända sig och får vid behov stöd i att kontakta rätt enhet inom förvaltningen. Om det framkommer att det kan finnas behov av bistånd till tillfälligt boende utreds ansökan. Insatsen jourlägenhet kan komma i fråga i vissa fall. Målgruppen är bostadslösa barnfamiljer som är aktuella för ekonomiskt bistånd, som själv inte kan tillgodose sitt behov av tak över huvudet och som riskerar att bli långvarigt boende på tillfälliga boenden som t.ex. vandrahem. De familjer som beviljas ekonomiskt bistånd till tillfälligt boende eller insatsen jourlägenhet behöver intensivt stöd tät uppföljning så att de så snart som möjligt erhåller bostad på egen hand.

Enheten för ekonomiskt bistånd

Enheten för ekonomiskt bistånd kontaktas dagligen av personer som ber om hjälp med boende. De enskilda eller familjer som helt saknar möjlighet att själv tillgodose sitt behov av tak över huvudet kan beviljas tillfälligt boende på vandrahem eller liknande. Man använder vandrahem och enkla hotell över hela länet och det är ofta svårt att hitta inkvartering i akuta lägen.

Antal vuxna personer som fått ekonomiskt bistånd till tillfälligt boende juni 2015, fördelat efter ålder. Uppgifter hämtade från Paraplyet

Ålder	18-19 år	20-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-64 år	65 år och äldre
Härbärke	0	0	1	0	0	0	0
Vandrahem	0	3	3	4	0	1	0
Hotell	0	4	13	7	11	3	0
Totalt	0	7	17	11	11	4	0

Ekonomiskt bistånd utbetalat till tillfälligt boende, Spånga-Tensta jan-juni 2015, uppgifter hämtade från Paraplyet

Månad	Boendekostnad på härbärke, kr	Boendekostnad på vandrarhem, kr	Boendekostnad på hotell, kr	Total kostnad för tillfälligt boende, kr
jan	39 286	159 295	750 405	948 986
feb	13 076	142 733	497 448	653 257
mars	18 106	261 078	697 887	997 071
april	17 017	202 371	708 392	927 780
maj	20 329	181 667	538 420	740 416
Juni prel.	1 092	168 449	604 639	774 180

Ekonomiskt bistånd bistod under juni 2015 46 hushåll med tillfälligt boende. 31 av dessa hushåll var barnfamiljer som hade 72 barn. 40 familjer har fått boende i genomgångsbostäder hos Stiftelsen Hotellhem i Stockholm (SHIS).

Antalet barnfamiljer med behov av tillfälligt boende har ökat sedan 2014. Faktorer som medverkat till ökningen är att det är vanligt att familjer som ännu inte är etablerade på bostadsmarknaden i Stockholm och som har otrygga boendeförhållanden har sökt bistånd till tillfälligt boende i akuta situationer. Under våren 2015 har ett antal familjer som riskerar att bli bostadslösa i samband med att deras kortidskontrakt löpt ut behövt bistånd till tillfälligt boende. De möjligheter från förvaltningens sida, att ge råd och stöd till familjer så att de kan ordna bostad i andra kommuner har minskar då bostadsbristen är spridd i hela landet.

Bogruppen inom enheten för ekonomiskt bistånd

Bogruppen finns tillgängliga vid vissa tillfällen i veckan på Medborgarkontoret och kan då ge råd och stöd gällande

bostadsfrågor. Man verkar som ett internt stöd till handläggarna inom enheten för ekonomiskt bistånd genom att jobba fram tillfälliga och mer långsiktiga boendelösningar, föra statistik över de personer/familjer som beviljas tillfälligt boende samt stödja och följa upp bostassökande. Man jobbar uppsökande för personer som har upprepade hyresskulder eller elskulder. Samverkan med stadsdelens Budget-och skuldrådgivare är viktig.

Enheten för beroendevård och socialpsykiatri

Vuxna missbrukare

ALL-teamet är en utredningsenhet som tar emot vuxna med missbruksproblem och våldsutsatta i nära relationer som inte har barn.

Många av ALL-teamets klienter har boendeproblem eller är helt hemlösa. Under de senaste åren har klientgruppen blivit tyngre så tillvida att de personer som söker hjälp ofta har svåra problem inom flera livsområden. Bistånd till boendeinsatser är en del av rehabiliteringen och beviljas som ett led i det sociala stödet till vuxna missbrukare.

Antal personer placerad av ALL-teamet juli 2015

Stödboende och HVB	40
Träningslägenhet	17
Försökslägenhet	8
Projektet "Bostad Först"	2
Skyddat boende	2
Totalt	69

Boendetiderna i stödboende ökar. Detta beror dels att målgruppen inte är tillräckligt, stabilt drogfri för att gå vidare i "boendetrappan" till träningslägenheter och att tillgången på träningslägenheter är begränsad. Det är 3-4 månaders väntetid på tränings- eller försökslägenhet.

Bostad Först är ett partnerskapsprojekt mellan socialtjänsten i Stockholms stad, Stockholms Stadsmission, Svenska Bostäder och Lunds universitet. Projektets syfte är att utforma en boendelösning för hemlösa personer som innebär att de erbjuds permanent boende i egen lägenhet som ett första steg. Därefter utvecklas metoder och arbetssätt för ett intensivt och individuellt utformat stöd i boendet. Medverkan i projektet "Bostad Först" har varit en positiv erfarenhet

men samverkan med psykiatrin måste förbättras inom projektet för att bättre motsvara de boendes stödbehov.

Boendestöd genom ALL-villan och tillgång till Budget- och skuldrådgivning är viktiga resurser för de boende i tränings- och försökslägenheter.

Ett 20-tal personer nyttjar, mer eller mindre stadigvarande, stadens härbärgen för hemlösa. De har ofta en mycket komplex problematik och är svåra att motivera till mer långsiktiga stödinsatser. Några i gruppen är unga vuxna. ALL-teamet bedriver uppsökande arbete riktat mot denna grupp. Alla är aktuella hos någon socialsekreterare.

Socialpsykiatrin

För närvarande har 140 personer insatser utifrån att de tillhör målgruppen. Flertalet har eget boende. 14 är placerade i HVB, 8 personer bor i träningslägenhet eller försökslägenhet. Man jobbar inte med insatser vid akut bostadslöshet för målgruppen. I dessa fall förmedlas kontakt till enheten för Ekonomiskt bistånd.

Projekt "PLANET" riktar sig till hemlösa unga vuxna brukare (18-27 år) med psykisk funktionsnedsättning. Projektet omfattar 10 lägenheter inom stödboendet Elinsborgsbacken och är ett profilboende för nämnda målgrupp.

Inom verksamheten uppfattar man att de resurser man har tillgång till när det gäller boende väl motsvarar klienternas behov.

Enheten för barn och ungdom och Familjestödsenheten

Hemlöshet och otrygga boendeförhållanden är vanligt förekommande för de familjer som utreds på enheten. Det är ett stort problem som ofta gör det svårt att planera för fungerande insatser då familjen är helt upptagen med att försöka ordna bostad. Familjernas ständiga uppbrott påverkar barnens trygghet och skolgång. Hemlösa familjer och familjer i otrygga boenden hänvisas till rådgivning i bostadsfrågor på medborgarkontoret och om familjen är akut bostadslös förmedlas kontakt till enheten för Ekonomiskt bistånd. I särskilda fall hjälper man familjen med intyg till förtursansökan hos bostadsförmedlingen.

11 barnfamiljer bor i träningslägenhet, 1 familj i försökslägenhet. Dessa insatser ligger hos Familjeresursen inom Familjestödsenheten. Boendetiderna tenderar att bli långvariga och

sträcker sig ofta långt utöver den tid då familjen är i behov av behandlingsinsatser.

Avdelningen för äldre och funktionshinder

Beställarenheten för äldre och funktionsnedsättning stöter då och då på hemlösa personer som söker bistånd inom enheten. Man arbetar inte primärt med hemlöshet och bostadsfrågor men hemlöshet och bostadsproblem är en faktor som man måste ta hänsyn i bedömningen och val av insatser för den enskilde. Personer som är akut bostadslösa förmedlas kontakt till enheten för Ekonomiskt bistånd och när det förekommer missbruk, till ALL-teamet. Beställarenheten för äldre och funktionsnedsättning deltar i det vräkningsförebyggande arbetet genom att söka upp äldre och funktionshindrade och erbjuda insatser som t.ex. städning eller sanering vid vanvård av bostaden eller hjälp att söka god man vid hyresskulder.

Avhysningar från bostadslägenheter och vräkningsförebyggande arbete

Enligt uppgifter från Koronofogdemyndigheten har det under perioden januari- juni 2015 genomförts 9 avhysningar från bostadslägenheter i stadsdelen.

Uppdraget att förebygga vräkningar ligger primärt inom Bogruppern inom Enheten för ekonomiskt bistånd men samverkan mellan alla enheter inom avdelningen för Individ och familj är nödvändigt. Det vräkningsförebyggande arbetet är under utveckling genom att samverkan med hyresvärdar och Kronofogdemyndigheten ska utökas. Enheten för ekonomiskt bistånd kan, efter utredning bevilja bistånd till att lösa en hyresskuld för att undanröja ett akut vräkningshot.

Ekonomiskt bistånd till skuldsanering, hyror jan-juni 2015 Spånga-Tensta

månad	Antal beviljade hushåll	Summa beviljat bistånd till hyresskuld
jan	1	15380
feb	3	40086
mars	0	0
april	0	0
maj	3	108037
juni, prel.	2	23167